

Κ. Βαλέττα, ένόησε τόν αλήθη αὐτοῦ σκοπόν, ὅστις δὲν ἦτο νὰ πραγμάτευθῃ περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος, ὡς τινες υπέλαβον ἐνεκα τοῦ συγχρόνου διαγωνίσματος, ἀλλὰ νὰ ἐκθέσῃ, ὡς εἶπομεν, τὰς διαφορὰς δόξας τὰς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου ἀναφυσίσας ἀπ' αἰῶνος.

Η ΖΕΛΙΜΗ.

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

Ἐπεσκέφθης ποτὲ τὸ ὠραῖον κλίμα τῆς Ἀνατολῆς, τὴν γῆν τοῦ φωτός, ἀνεπαύθης ἐπὶ τῶν ῥόδων τῆς φύσεως, ἐθαύμασες τὰς παραλίους ἐρημίας καὶ τὰ κυανὰ κύματα τῆς ἀχανοῦς θαλάσσης τῆς;

Τὸ πᾶν ἐκεῖ πνέει χάριν καὶ ἡδονήν. Ἡ κυπάριστος διαδίδει ἡδεῖαν μελαγχολίαν. Ἡ θλίψις ἔχει γλυκεῖαν τὴν ἑκφρασιν καὶ συγκινητικὴν, ὡς ὁ ἔρως. Τὰ ἄσματα τῶν παρθένων εἶναι ἄγνὰ, ὡς ἡ προσευχὴ τῆς νηπιότητος.

Αἱ σκιαὶ τῆς νυκτὸς ἐξαφανίζονται, αἱ νεφέλαι βραδέως διασκορπίζονται. Ὁ οὐρανὸς στίλβει εἰς τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς αὐγῆς. Ἐλαφρὰ αὔρα δροσίζει τοὺς κήπους τοῦ ἀρχαίου Βυζαντίου, διασκορπίζει τὰς εὐωδίας τῶν κέδρων, καὶ κινεῖ βραδέως τοὺς κλάδους τῆς ἰτέας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ πλατέος Ἑλλησπόντου.

Κελαδεῖ ἡ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἀφθόνων ῥόδων, καὶ ἡ γῆ γέμουσα ἀνθέων φαίνεται ἀμιλλωμένη πρὸς τὴν ἑριν.

Καὶ ὅμοις ἡ νύξ, ἥτις προηγῆθη τῆς τοσοῦτον ἀγαπητῆς ἡμέρας, ἦτο πλήρης τρόμων. Ἡ σελήνη οὐδεμίαν ἀκτίνα ἐξηκόντιζεν ἐπὶ τῆς καλύβης τοῦ ποιμένου. Ὁ οὐρανὸς ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν, καὶ ὁ Ἑλλησπόντος ὕψωνε μελανὰ τὰ κύματά του. Ὁ ἄνεμος μετέδιδεν εἰς τὰς ἀκοάς μου τὸν κρότον πιστολίου. Φωνὴ νκυγίου ἀντηχεῖ ἴσως τὸ πλοῖον τοῦ Ὁσμάν καταπλέει εἰς τὸν λιμένα.

Ταῦτα διελογίζετο ἡ Ζελίμη, ὠραία κόρη Ὀθωμανοῦ περιπατοῦσα εἰς τοὺς κήπους τῆς τοῦ ζωογονουμένου ὑπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ἡλίου. Ἀλλὰ τὸ μέτωπόν της δὲν ἦτο τότεν ἱλαρὸν ὡς πρὸς ὀλίγου. Μυστηριώδης τρόμος ἐπεβάρυνε τὴν καρδίαν της, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἐξωγυμνωμένοι ὑπὸ τῶν δακρύων. Ἐβλεπε τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, τὸ μέρος ἐκεῖνο παρὰ τοῦ ὁποίου περιέμενε τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεώς τινος, καὶ ἐπλεκε στεφάνους ἐξ ἀνθέων ὅπως ἑορτάσῃ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ὁσμάν. Τὰ χεῖλη της ἠγωνίζοντο νὰ ὑπομειδιάσωσιν, ἀλλ' ὠχρότης ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ ὠραίου της προσώπου.

Πτωχὴ νεᾶνις!.. Εἰς ποίαν ἀδηνονίαν σ' ἐνέβαλεν ἡ ἐνθύμησις τοῦ Ὁσμάν; Πόσας εὐχὰς εἶχεν ἀναπέμψῃ εἰς οὐρανὸν διὰ τὸ εἶδωλον τῆς ψυχῆς της! Ὅποτεν διήρχετο ἡ θύελλα καὶ τὸ πᾶν ἠρέμει, αὐτὴ μόνη τετυλιγμένη μετ' τὸν μεταξωτὸν μανδύαν της καὶ τοὺς πλοκάμους ἔχουσα ἐρριμμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, τοὺς ὁποίους ὁ τοῦ μεσονυκτίου ἀὴρ ἑλαφρῶς ἐτάραττεν, αὕτη λέγω, μόνη ἐγρηγόρει.

Ἀνέβη εἰς τὸν ὑψηλότερον πύργον τοῦ παλατίου της, καὶ βλέπουσα μακρὰν τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης ἐδέετο ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Ὁσμάν.

Ἡ θύελλα ἐν τοσοῦτῳ ἐκόπασεν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἦτο σκοτεινὸν καὶ μυστηριώδες, σιγὴ ἐβασίλευεν. Οὐδὲν σημεῖον ζωῆς διετάρκτε τὸν γλυκὺν ὕπνον τῆς φύσεως. Οὐδεὶς ἐτάραττε τὸ ὠχρὸν φῶς τοῦ φάρου τῆς Ἑλλης.

Ἡ ἀκτίς τοῦ λυκαυγοῦς ἦτο ὠραία ὡς ἡ ἐλπὶς αὐτῆς. Τὸ μειδιάμα τοῦ ἡλίου διήγειρεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἰδέας εἰρήνης, διότι τὸ φῶς χρησιμεύει ἀντὶ ἀνακουφίσεως εἰς τὸν τεθλιμμένον. Ἐψαλλε μελαγχολικὴν μελωδίαν ὡς ὁ ἔρως, καὶ ἡ φωνὴ της ἐφαίνετο κλαυθμὸς περιστερᾶς, ἀναπνευσμένης ἐντὸς τῆς φωλεᾶς τῆς μεταξὺ ἐρειπίων τάφου.

Ἡ Ζελίμη προσπαθεῖ νὰ φαίνεται χαρίεσσα, ἀλλὰ τὸ πάθος κατέτρεκε τὴν καρδίαν της, ὡς ὁ σκόληξ ἐν τῷ κάλυκι τοῦ ῥόδου κρυπτόμενος.

Ὁ κρότος πυροβόλου καὶ φωναὶ πλήθους μακρόθεν ἐρχόμεναι κατεπτόησαν τὴν Ζελίμην. Πλοῖον πλησίον τρέχει εἰς τὸ πέλαγος, καὶ στρέφεται πρὸς τὴν παραλίαν. Ἡ ἡμισέληνος ἐκυμάτιζεν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, αἵτινες ἐπληκτον τοὺς τοίχους τῆς Μητροπόλεως τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου... Εἶναι συμπατριῶταί μας;.. Ἡ σημαία, ἥτις τοὺς ὀδηγεῖ δὲν εἶναι τοῦ Ὁσμάν;

Τὸ βλέμμα τῆς Ζελίμης παρατηρεῖ ἅπαντα τὰ ἱστία. Ἐμέτρησε τὰς κεφαλὰς τῶν Μωαμεθανῶν τῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἱσταμένων, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ διακρίνῃ καὶ τὴν τοῦ Ὁσμάν.

Πνέει ὀρμητικὸς ὁ ὀρεινὸς ἄνεμος. Τῶν θαλασσίων πτηνῶν ἡ ἀγρία φωνὴ ἀντηχεῖ, καὶ τὰ κύματα τοῦ Ἑλλησπόντου ὑπερβαίνουν τοὺς βράχους. Τὰ ἀφρόλευκα κύματα μετέφερον ἐπὶ τῆς παραλίας τὰ λείψανα ναυαγίων, καὶ μανδύας πορφυροῦς, οἵτινες ἐκοκλίνιζον μακρὰν ἐπὶ τῶν τρωμάτων τῆς ἁμμου.

Φύγε, ὦ Ζελίμη! Θέλει παύσει ἡ ὀργὴ τῆς θαλάσσης, καὶ θέλει ἐκανακάμψῃ γαλήνη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Καὶ δὲν θέλεις εἶσαι πλέον ἢ ἀκτίς τῆς ὠραιότητος, ἥτις διαχέει τὴν μελαγχολικὴν ἡδονὴν εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας.

Φύγε, Ζελίμη, δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὸ πλοῖον τῆς δυστυχίας καὶ νὰ μὴ φρίξῃς. Ὁ μὲν ἔρως σου ὑπῆρξεν ἄνευ ἐλπίδος, ἡ δὲ ζωὴ σου ἔχει ἀκόμη μίαν ἐλπί-

δα διὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ πατρὸς σου. . . ἡ ζωὴ τοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἰδικῆς σου. . . σὺ δὲν εἶσαι τοῦ γήρατός τοῦ ἐλπίς; . . Ἀλλ' ἤδη τὰ βήματα τῆς ἐπίβουλον τῆς γῆς, ὅπου ἐσυντρίβοντο τὰ θαλάσσια κύματα.

Ἡ λέμβος φέρει μαύρους· πλέει ἐπὶ τῶν ἐξωγωμένων ὑδάτων καὶ προσπαθεῖ νὰ προσπελάσῃ εἰς τὴν ἀκτὴν. Ἡ Ζελίμη ἀναγνωρίζει πάραυτα τὸν ὑπέρβλητον τοῦ Ὀσμάν. Ὅποια ἀπροσδόκητος ἐφοδος κατὰ τῆς ἀγάπης τῆς. Οὗτος θέλει τῇ διηγῆθαι μετὰ τινος στιγμῆς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐραστοῦ, τὴν θλιβερωτάτην εἰδησιν δυστυχίας ἢ τῆς ἀτελευτήτου εὐτυχίας. Μετὰ μικρὸν θὰ πατήσῃ τὴν ξηράν. Ἡ καρδία τῆς δὲν πάλλει, δὲν ἐκβάλλει πνοήν, κυμαίνεται μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου.

Ἡ ὠχρότης τοῦ τᾶφου εἶνε διακεχυμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς, ἐρραντισμένου ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος.

Ὁ μαῦρος διπλασιάζει τὰς δυνάμεις του, αἱ κωπικὴ ἡγγίζον ἤδη τὴν ἀκτὴν· θέλει φθάσῃ ἐγκαίρως ἵνα παρηγορήσῃ τὴν συμφορὰν. Ἀλλοίμονον! αὐξάνει τὴν φρίκην πενθίμου σιωπῆς.

Ἡ Ζελίμη παραφερομένη ῥίπτεται πλησίον τῆς καλμωτῆς, καὶ ὡς μαινομένη κράζει πρὸς τὸν δοῦλον· «Καλμοῦκε, εἰπέ μοι περὶ τοῦ Ὀσμάν, τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς σου!» Ὁ μαῦρος συστέλλων τοὺς ὤμους καὶ νεύων τὴν κεφαλὴν τῇ προσφέρει τὸ κάλυμμα τοῦ Ὀσμάν, τὸν μακρὸν ἀκινάκην καὶ τὸν πορφυροῦν αὐτοῦ μανδύαν κατεσχισμένον ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ἡ Ζελίμη ἀφίνει κορυφὴν φρίκης, καὶ πίπτει ἡμιθανὴς ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς παραλίας.

Εὐνοϊκῶς φέρουσιν ἐντὸς καχυρσωμένων ἀγγείων τὰ πολυτιμότερα μῦρα τῆς Ἀνατολῆς, ῥανίδες τινὲς πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ πελιδνοῦ τῆς μετώπου. . . ἀλλ' ἐκεῖνη κεῖται ἀναίσθητος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ κλείσῃ τοὺς ὀρθαλμούς τῆς ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου, ὁ Ὀσμάν περιτετυλιγμένος ναυτικὴν σινδόνα ἐρρίφθη εἰς τὴν ἄμμον. Ἡ Ζελίμη ἔκαμε τελευταῖον ἀγῶνα, ἀνεσηκώθη καὶ ἔθεσε τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ δυστυχικοῦ φίλου τῆς, τὴν δὲ ἄλλην ἐπὶ τῆς καρδίας του. Ἐνόμιζεν ὅτι αἰσθάνεται ὑπὸ τοὺς δακτύλους τῆς ἀναζωογονουμένων τοὺς παλμούς τοῦ αἵματος· ἐπίστευεν ὅτι τὰ βλέμματα τοῦ εἰδείνου εἰσέτι ζοῇ.

Ματαίως περιεμένετο πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸ ἐσπέρας τὸ ἄσμα τῆς ὠραίας Ζελίμης. Ματαίως αἱ ἄλλαι νέαι ἤρχοντο εἰς τὴν παραλίαν ζητοῦσαι τὸ χάριεν ἄνθος τῶν νυμφῶν τοῦ Βυζαντίου. Τὸ ἄσμα δὲν ἐπανελήφθη πλέον, καὶ τὸ ἄνθος ἐξηράνθη διὰ παντός!

Κεφαλληνίᾳ τῇ 29 ἰουλίου 1868.

H. M. GRENTIAINIS.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΛΛΑΤΙΟΥ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΥΓΡΑΜΜΑΤΑ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 442.)

Nº 1. De Sophocle, et Euripide judicium, et amborum comparatio. (λατ.).

Nº 2. De mandragora liber. (λατ.).

Nº 3. In Emin : Cardinal : Barberinum Oratio Græca, cum Collegium Græcorum reviseret. (Ελλ-λατ.).

— Ἀρχ. «Μέμνων ὁ παῖς ὁ τῆς ἡοῦς ἐπ' ἀώρῳ τῷ πτόματι» κτλ.

Nº 4. Imago Ilii. (Ελλ-λατ.).

— Ἀρχ. «Ἰλίου κρήδεμνα ταῦτα, ὦ παῖς» κτλ.

Nº 5. Epistola ad Laurentium Forerum quid sentiant Græci de ubiquetariis. (λατ.).

Nº 6. De præputio Domini nostri Jesu Christi diatriba (λατινιστί).

Nº 7. In hymnum Aristotelis, Hermiæ dictum commentarius (λατ.).

Nº 8. Declamatio contra Scriptionem habitam in Academia Humoristarum (λατ.).

— Ἀρχ. «Scriptionem, ejusque usum, quem nonnulli admirabilem» κτλ.

Nº 9. In Henrici Spondani continuationem Cæsaris Baronii Annalium notæ (λατ.).

— Ἀρχ. «Scribis ad me, vir humanissime, maxima te capi admiratione» κτλ.

Nº 10. De Theodori, et eorum scriptis diatriba. (λατ.).

Nº 11. De Nicetis, et eorum scriptis diatriba. (λατ.).

Nº 12. De Philonibus, et eorum scriptis diatriba. (λατ.).

Nº 13. Sacrarum observationum liber; ubi varia de ritibus Ecclesiæ Græcæ exponuntur; inter ea erant, de officiis monasteriorum Græcorum, de musica recentiorum Græcorum; de melodis Græcorum, et multa allia. (λατ.).

Nº 14. Bibliotheca de Scriptoribus Græcis prophanis (λατ.).

Nº 15. De Leonibus, et eorum scriptis diatriba. (λατ.).

Nº 16. Bibliotheca de Scriptoribus Græcis ecclesiasticis. (λατ.).

Nº 17. Commentarius in libellum Longini de Sublimi generi dicendi (λατ.).

Nº 18. De Constantinis, et eorum scriptis diatriba (λατ.).

Nº 19. De fine temporum. (λατ.).